

FORB / NORFORB – BẢN TIẾNG VIỆT

5

Nội dung của Tự do Tôn giáo hay Tín ngưỡng - bảo vệ chống phân biệt đối xử

Một quyền liên hệ rất mật thiết với quyền tự do tôn giáo hay tín ngưỡng là quyền bảo vệ chống phân biệt đối xử. Phân biệt đối xử là khi ai đó bị đối xử không tốt đẹp giống như mọi người khác vì bản thân con người họ.

Một trong những điều khoản chính yếu của luật quốc tế nhân quyền là các quốc gia không được phép phân biệt đối xử trên bất cứ căn bản nào, kể cả trên căn bản tôn giáo hay tín ngưỡng. Điều 2 của Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị (ICCPR) và Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền miêu tả điều này.

ICCPR, Điều 2, khoản 1

Các quốc gia thành viên Công ước cam kết tôn trọng và bảo đảm cho mọi người trong phạm vi lãnh thổ và thẩm quyền tài phán của mình các quyền đã được công nhận trong Công ước này, không có bất kỳ sự phân biệt nào về chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị hoặc quan điểm khác, nguồn gốc dân tộc hoặc xã hội, tài sản, thành phần xuất thân hoặc địa vị khác.

Như vậy việc phân biệt đối xử trên căn bản tôn giáo hay tín ngưỡng bị cấm đoán. Ngăn cấm phân biệt đối xử phản ánh sự ngăn cấm ép buộc. Nhà nước không những phải kiềm chế phân biệt đối xử, mà còn phải hành động theo phương cách hữu hiệu để ngăn chặn phân biệt đối xử trong xã hội.

Tuy nhiên, sự phân biệt đối xử có lẽ là sự vi phạm tự do tôn giáo hay tín ngưỡng phổ biến nhất, tác động đến mọi nhóm tôn giáo hay tín ngưỡng.

Tại Thụy Điển, các nhà nghiên cứu tìm thấy người Do Thái có 26% thiếu may mắn tìm ra việc làm so với người khác, và người Hồi giáo thì 30%. Câu hỏi nếu và khi nào là sự phân biệt đối xử, khi giới chủ nhân ngăn cấm nhân viên ăn mặc hay đeo các biểu tượng tôn giáo như thánh giá hay hijab nơi

công xưởng là vấn đề quan trọng, đã từng đưa ra nhiều lần trước toà án Châu Âu và Ủy ban Nhân quyền LHQ.

Phân biệt đối xử hiện ra dưới nhiều hình thức. Vài khi mang hình thức do nhà nước thiên trọng tôn giáo này hơn các tôn giáo khác, ví dụ phân biệt đối xử trong việc cấp phát tiền cho những nhóm khác nhau. Vài khi phân biệt đối xử nghiêm trọng hơn, hậu quả đưa tới phủ nhận các quyền, ví dụ như khi một số nhóm bị từ chối quyền tư cách pháp nhân hay quyền xây cất nơi thờ tự. Phân biệt đối xử của nhà nước trên căn bản tôn giáo hay tín ngưỡng không chỉ ảnh hưởng tới các sinh hoạt tôn giáo mà thôi. Nó còn ảnh hưởng trên nhiều lĩnh vực của đời sống kể cả cưới hỏi, trông nom trẻ em, kiếm việc làm, thuê nhà, được hưởng dịch vụ phúc lợi hay tư pháp.

Trong nhiều quốc gia tôn giáo được ghi trên chứng minh nhân dân. Điều này khiến những nhóm thiểu số dễ bị xúc phạm phân biệt đối xử mỗi khi phải trình chứng minh nhân dân.

Người Hindu trong một số nơi ở Indonesia phải đi rất xa để đăng ký giấy cưới hỏi hay giấy khai sinh vì viên chức địa phương từ chối cấp cho họ. Và người Thiên chúa giáo gặp nhiều khó khăn để xin phép xây dựng hay sửa chữa nhà thờ. Toà án quốc gia không ngừng trung luật lệ thiên vị người Thiên chúa giáo, nhưng các viên chức địa phương lại không tuân thủ, nhiều khi vì họ sợ các nhóm bạo động cực đoan.

Ở Pakistan, luật lệ phân biệt đối xử đưa tới cách hành xử tội phạm cho người Ahmadis trong việc truyền giảng, truyền bá, hay phổ biến tài liệu tín ngưỡng của họ, và họ đã bị truất quyền bầu cử.

Các tổ chức nhân quyền ở Keyna cho biết cuộc đấu tranh chống khủng bố trong xứ đưa tới kết quả công an trừng phạt lớn rộng nhắm vào tập thể Hồi giáo. Người ta cho biết đã có những cuộc bắt bớ tùy tiện, tra tấn, thẩm sát và bắt cóc, những tội ác mà chính quyền phủ nhận.

Trong 22 ngôi làng ở Miền Điện, các sư Phật giáo tuyên bố làng của họ ngăn cấm người Hồi giáo có mặt, họ dựng những tấm biển cấm người Hồi giáo vào làng hay nghỉ qua đêm, cấm dân làng cưới người Hồi giáo và thuyết giảng kích động căm thù. Chính quyền chẳng làm gì để ngăn cản.

Lắm khi người dân bị phân biệt đối xử với đủ thứ lý do. Ví dụ như căn cứ trên tôn giáo, bộ tộc, giới tính hay giai cấp. Trong ngôn ngữ nhân quyền, điều này gọi là phân biệt đối xử liên tầng. Khiến một số nhóm càng dễ bị tổn

thương và vi phạm tự do tôn giáo hay tín ngưỡng, ví dụ như phụ nữ, người bản địa, dân tộc ít người, cộng đồng LGBT, người di cư và tị nạn.

Thử xem một ví dụ về phân biệt đối xử liên tầng ở Ấn Độ.

Hệ thống đẳng cấp Hindu là loại hệ thống đẳng cấp cố định, phân chia con người thành loại đẳng cấp cao và thấp, và nhóm phi đẳng cấp như người Dalits. Dalits là giới nghèo nhất trong giới người nghèo, phải đối diện với sự phân biệt đối xử khủng khiếp trên bình diện xã hội và kinh tế. Dù xuất phát từ Ấn giáo, hệ thống đẳng cấp lan thắm toàn bộ xã hội Ấn Độ, và dân chúng thuộc mọi tín ngưỡng bị xem như thống thuộc những đẳng cấp riêng biệt. Ví dụ đông đảo người Ấn theo Thiên chúa giáo và Hồi giáo là người Dalits.

Ngày Ấn Độ thu hồi độc lập, chính quyền bãi bỏ hệ thống đẳng cấp và tìm cách chống sự kỳ thị đẳng cấp bằng cách đưa ra hệ thống ưu đãi đặc biệt. Hệ thống này dành riêng một số chỉ tiêu về chức vụ công chức và địa vị cho người Dalits trong các cơ cấu giáo dục cao cấp của nhà nước và cung cấp một số phúc lợi xã hội. Xem như mọi việc có vẻ thuận lợi. Tuy nhiên, những lợi ích này chỉ dành cho người Ấn Dalits, người Sikks, người Phật tử gốc Dalits. Giới Thiên chúa giáo và Hồi giáo gốc Dalits thì không được hưởng.

Người Thiên chúa giáo và Hồi giáo gốc Dalits bị phân biệt đối xử trong cộng đồng, vì hai lý do giai cấp và tôn giáo thiểu số. Họ cũng bị nhà nước phân biệt đối xử vì căn bản tôn giáo, bị gạt ra khỏi sự ưu đãi đặc biệt nhằm chống phân biệt đối xử vì giai cấp. Va chạm này ảnh hưởng trên sự phát triển kinh tế, xã hội của người Thiên chúa giáo và Hồi giáo gốc Dalits.

Nói tóm: Nhà nước không được phép phân biệt đối xử với nhân dân trên căn bản tôn giáo hay tín ngưỡng. Nhà nước còn có bổn phận bảo đảm nhân dân bằng cách hành động theo phương thức hiệu quả để ngăn ngừa và chặn đứng sự phân biệt đối xử trong xã hội.

Phân biệt đối xử thể hiện qua nhiều cách và tác động trên mọi lĩnh vực của đời sống. Lắm khi, dân chúng đối diện sự phân biệt đối xử một cách đa dạng, liên tầng, kể cả lý do tôn giáo hay tín ngưỡng.

Bạn có thể tìm thấy nhiều thông tin về vấn đề bảo vệ chống phân biệt đối xử và các văn kiện nhân quyền liên quan, trong tài liệu huấn luyện trên trang Web.

Bản quyền: SMC 2018

